

Stroomprijs is hoog en einde van stijging is nog niet in zicht

Gas, kolen en CO₂ zijn duur en vraag is hoger door gesloten kerncentrales in België

Carel Grol
Amsterdam

De elektriciteit in Nederland is duurder dan ze jaren is geweest. Van alle kanten wordt de stroomprijs omhoog geduwd: gas en kolen, nodig voor de opwekking, zijn in prijs gestegen, net als CO₂ dat bij de productie wordt uitgestoten. In België zijn kerncentrales dicht vanwege groot onderhoud, waardoor de vraag naar Nederlandse stroom stijgt.

Er zijn geen indicaties voor een daling van de stroomprijs.

De Nederlandse stroommarkt is meer dan tien jaar geleden geliberaliseerd. Vraag en aanbod ontmoeten elkaar op de Amsterdam Power Exchange (APX), en zo ontstaat een prijs. Energiebedrijven, multinationals, speculanten: een reeks partijen handelt op deze stroombeurs. Elke dag wordt daar een stroomprijs vastgesteld voor de volgende dag.

Van januari tot en met juli dit jaar kostte een megawattuur stroom gemiddeld €48. In augustus kwam de gemiddelde stroomprijs uit op €58 per megawattuur. Ter vergelijking: in augustus vorig jaar lag de stroomprijs op €33.

Handelaren verwachten dat de elektriciteitsprijs dit jaar niet meer onder de €60 per megawattuur uitkomt. Daarmee zal voor heel 2018 de elektriciteitsprijs hoogstwaarschijnlijk boven de €52 per megawattuur uitkomen.

Stroom is daarmee in vijf jaar niet meer zo duur geweest als dit jaar. Mocht de elektriciteitsprijs deze herfst onverwacht pieken omdat het kouder wordt dan verwacht, dan kan 2018 makkelijk het duurste stroomjaar worden sinds 2007.

‘Alle signalen wijzen erop dat de prijzen zullen oplopen, ook volgend jaar nog’, zegt Tom den Heijer van Powerhouse, een onderdeel van Essent. Steenkool wordt boven het langjarig gemiddelde verhandeld. CO₂-prijzen liggen boven de €20. Dat is het tienvoudige van een paar jaar geleden.

Gasprijzen zijn hoog. Neder-

land heeft verschillende plekken om gas op te slaan. Dat gebeurt in de zomer, als er weinig vraag is naar gas en de prijs dus laag: in de winter, wanneer het koud is en de vraag hoog, kan het gas uit de opslag worden gehaald.

‘De gasopslagen zijn nu onder het gemiddelde gevuld’, zegt Den Heijer, die in het verleden werkte als handelaar op een energiedesk. Dus moet er nog gas aan het net worden onttrokken om in de opslag te injecteren. ‘Dan is er minder beschikbaar en stijgen de prijzen.’

Omdat in België kerncentrales uit staan, importeert dat land stroom uit Nederland. Meer vraag bij gelijkblijvend aanbod — Nederland kan niet ineens zijn stroom-

productie fors opschroeven — betekent ook dat de prijzen stijgen. ‘Als de nucleaire installaties in België weer aan gaan, is de verwachting dat de stroomprijzen hier weer zullen dalen’, zegt Den Heijer. ‘Maar voorlopig liggen de kerncentrales stil.’

Wie merkt wat van de hoge elektriciteitsprijs? De burger als eindgebruiker nog niet, zegt Den Heijer. ‘Mensen betrekken hun energie tegen een vast tarief. Maar iedereen die nu een nieuw contract moet afsluiten, zal waarschijnlijk meer gaan betalen.’

Het laat zich lastig voorspellen met hoeveel de energierekening gaat oplopen. Want de rekening is opgebouwd uit de prijs voor gas en

FOTO: ROB VOSS/
HOLLANDSE HOOGTE

elektra, maar ook voor transport en belastingen. Huishoudens gaan de komende jaren fors meer betalen voor de Opslag Duurzame Energie (ODE). Daarmee moeten de projecten worden gefinancierd die Nederland op termijn klimaatneutraal gaan maken: zonnepanelen, windturbines, aardwarmte.

En wie zijn de winnaars? Alle kolencentrales en gascentrales staan aan: zij verdienen geld, ook al zijn de prijzen voor grondstoffen gestegen. En verdere winnaars zijn mensen en bedrijven die een langjarig energiecontract hebben gesloten, tegen lagere kosten dan de huidige marktprijs, zegt Den Heijer. ‘Al zit daar natuurlijk ook wel wat geluk bij.’

Consument merkt nu alleen iets van hogere prijs bij afsluiten nieuw contract